

УДК 94(71)=161.2-054.72"1967"

Д.О. Алейнікова

**ВІДБРАЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ
УКРАЇНЦІВ У ГАЗЕТИ «НОВИЙ ШЛЯХ» ЗА 1967 РІК**

У статті проаналізовано матеріали газети «Новий шлях» за 1967 р., як одне з джерел з історії діяльності Світового Конгресу Вільних Українців. Досліджено шість статей даного видання, які містять матеріали стосовно створення та діяльності СКВУ.

Визначено інформаційну насиченість матеріалів видання Новий шлях стосовно діяльності СКВУ. Докладно характеризується сутність створення та перспективи і значення діяльності СКВУ. Розглянуто специфіку скликання Світового Конгресу Вільних Українців у 1967 р. проілюстровано процес інавгурації делегатів Світового Конгресу. В статті подано інформацію про співпрацю СКВУ з Пан-Американською Українською Конференцією та Комітетом Українців Канади. В статті висвітлена культурно-релігійна діяльність СКВУ. Досліджено та проілюстровано міжнародну діяльність Конгресу на прикладі взаємин Президії СКВУ з представниками країн Південної Америки. Також, подано важливість участі українського жіноцтва в діяльності Світового Конгресу та про необхідність створення окремого підконтрольного СКВУ Українського Жіночого Конгресу.

Ключові слова: Світовий Конгрес Вільних Українців (СКВУ), Новий шлях, Конгрес Українців Канади (КУК), Пан-Американська Українська Конференція (ПАУК).

Світовий Конгрес – це діаспорна організація, яка об'єднує українських емігрантів практично з усіх країн світу. До складу Світового Конгресу Вільних Українців (далі – СКВУ) входить понад 100 громадських, релігійних, наукових і молодіжних організацій з 30 країн світу (Австралія, Аргентина, Бельгія, Бразилія, Велика Британія, Вірменія, Греція, Грузія, Естонія, Іспанія, Італія, Казахстан, Канада, Латвія, Литва, Молдова, Німеччина, Польща, Португалія, Російська Федерація, Румунія, Сербія і Чорногорія, Словацька Республіка, Сполучені Штати Америки, Узбекистан, Угорщина, Франція, Чеська Республіка, Хорватія, Швейцарія). Сім держав за допомогою СКВУ підтримує контакти з українськими громадами (Австрія, Білорусь, Боснія, Мозамбик, Норвегія, Парагвай, Швеція).

Діяльність Світового Конгресу недостатньо висвітлена в працях сучасних українських та зарубіжних вчених. Через невелику кількість книг, присвячених історії діяльності Конгресу залишаються архівні матеріали серед яких особове місце займають газети, в яких містяться статті, різні повідомлення і примітки, які допомагають відтворювати історію зародження та діяльності СКВУ.

Метою даної статті є вивчення та аналіз номерів газети «Новий шлях» за 1967 р. Визначення інформаційної насиченості та кількість матеріалів статей про діяльність СКВУ.

При вивченні періодичної преси значної ваги набувають праці провідних вчених, в яких розгорнута основна методика, класифікація дослідження преси – Калакури Я., Борщевського В., Ковальченка І. [4; 1; 5].

Радянський вчений В. Борщевський у своїй роботі «Источниковедение истории СССР» [1] виділив особливості, які необхідно враховувати при виявленні списку газет під час дослідження – перш за все слід звертатися до центральних і республіканських газет. Цінністю радянської преси як історич-

ного джерела, автор визначав «... її інформацію, яка вміщувала факти, взяті безпосередньо з життя, їх об'єктивність і достовірність» [1, с. 166].

Дослідивши історичну літературу з даної теми, можна дійти висновку, що вчені-джерелознавці не розглядали українські та зарубіжні газети як джерело з історії діяльності Світового Конгресу Вільних Українців у 1967 р., що і обумовлює актуальність статті.

За 1967 р. вийшло у світ 54 номери газети «Новий шлях», з них у шести налічується згадування про Світовий Конгрес Вільних Українців. Тематика цих повідомлень була дуже різноманітною та торкалася різних сторін діяльності Світового Конгресу (див. табл. 1).

Табл. 1.

Тематика повідомлень за 1967 р. (вибірково)

№ п/п	Випуск	Тематика
1.	№ 38 ч. 5 від 4 лютого 1967 р.	Світовий Конгрес Вільних Українців у Нью-Йорку 16-19 листопада 1967 р.
2.	№ 38 ч. 11 від 18 березня 1967 р.	Світовий Конгрес Українців: перспективи, значення і завдання.
3.	№ 38 ч. 40 від 7 жовтня 1967 р.	Південна Америка і СКВУ.
4.	№ 38 ч. 41 від 14 жовтня 1967 р.	Південна Америка і СКВУ (продовження).
5.	№ 38 ч. 46 від 18 листопада 1967 р.	Українки і Світовий Конгрес.
6.	№ 38 ч. 48 від 2 грудня 1967 р.	Великий Успіх Світового Конгресу Вільних Українців у Нью-Йорку.

Так в частині 5 за 4 лютого 1967 р. розміщується інформація про організацію та перше скликання Світового Конгресу Вільних Українців.

Вперше мова про скликання Світового Конгресу Вільних Українців йшла в період між Першою і Другою світовою війною на Західних Українських Землях. Відразу після Другої світової війни Пан-Американська Українська Конференція (далі – ПАУК) оголосила 21 листопада 1947 р. відозву, в якій закликала до «українського всесвітнього об'єднання». Та відозва закінчувалася словами «Об'єднані, переможемо, а з Вами й увесь український народ» [7, с. 127]. Але після того майже десять років не було на тому відтинку жодних помітних зусиль у тому напрямку.

З повідомлення ми дізнаємося, що 18 травня 1957 р. голова Проводу Українських Націоналістів, полк. Андрій Мельник, у своїй ромові з нагоди Ювілейних Святкувань 25-річчя Українського Національного Об'єднання (далі – УНО) Канади видвинув ідею скликати Світовий Конгрес Вільних Українців та створити Світовий Союз Українців.

В статті наводиться текст резолюції, яку було прийнято в липні 1959 р. у Вінніпегу на VI Конгресі Українців Канади (далі – КУК): «Шостий Конгрес Українців Канади стверджує: Добро української справи вимагає об'єднання всіх українських національних громадських організацій у всіх країнах для досягнення координації праці й збереження духовно-культурної й національної єдності. І тому, в умовах назриваючих світових подій, Шостий Конгрес Українців Канади вважає необхідним скликати Світовий Конгрес Українців. Шостий Конгрес Українців Канади доручає Президії КУК негайно порозумітися з Президією Українського Конгресового Комітету Америки і скликати в найближчому часі конференцію ПАУК, щоб сформувати підготовчий Комітет для скликання Світового Конгресу Вільних Українців» [7, с. 128].

Згідно інформації наведеної у статті 20-22 січня 1967 р. у Нью Йорку відбулася сесія, в якій взяли участь уповноважені делегати та представники складових організацій ПАУК і члени обох Комісій підготовки СКВУ.

У висліді нарад Підготовчого Комітету ПАУК для скликання Світового Конгресу – Організаційної комісії (УККА) й Програмової комісії (КУК) 12 та 13 грудня 1966 р. в Торонто було скликано VIII сесію ПАУК, щоб остаточно вирішити місце й реченець Світового Конгресу Вільних Українців [10, с. 4; 11, с. 10]. Таким чином було вирішено, що перше засідання Світового Конгресу відбудеться 16-19 листопада 1967 р. [11, с. 10].

У номері 38 в частині 11 від 18 березня 1967 р. докладно подається сутність створення та перспективи і значення діяльності організації Світового Конгресу.

У цьому повідомленні наголошується, що після остаточного поселення української еміграції в діаспорі і завершення політичної консолідації на базі Державного Центру УНР, у всій ширині виникло питання ролі громадського сектора у допомозі української еміграції визвольній дії українського народу. На всіх територіях нашого поселення, зокрема ж в Америці й Канаді буйно розвинулося громадське життя у всій його різноманітності й многогранності. Цей розвиток виник із розуміння потреби самозбереження в чужому світі та потреби допомоги Батьківщині. Великий ісход з рідних земель не був втечею чи панікою українських патріотів, він був великою і масовою демонстрацією перед вільним світом проти ворожої окупації України, висловом бажання допомогти українському народові в його боротьбі за національну самобутність [3, с. 5].

Автор статті наводить приклади, що у нових післявоєнних обставинах, коли всі, майже без винятку, українські землі перебували під терором московського окупанта, країни поселення української еміграції мали бути запіллям української визвольної боротьби, базою допомоги визволенню України. Таке, визначене історичною долею, призначення і завдання української еміграції. Її ж розселення по різних країнах і зрізничування в різних суспільно-громадських, політичних чи церковно-релігійних формах вимагає організаційного вирішення у загально-еміграційному, світовому аспекті для кращого національного самозбереження, більш ефективної допомоги Україні і, в окремих випадках, майбутнього повороту у вільну Україну. Таке вирішення повинно відбутися у таких трьох формах:

- на церковно-релігійному проміжку – створення українських католицького й православного Патріархів;
- на політичному проміжку – консолідація українських політичних груп на базі Державного Центру УНР;
- на суспільно-громадському проміжку – скликання Світового Конгресу Вільних Українців і створення його постійної централі [3, с. 5].

Про міжнародну діяльність Конгресу йдеться мова в статті Ю. Пундика «Південна Америка і СКВУ», яка розміщена в частинах 40 та 41 газети «Новий шлях» за 7 та 14 жовтня 1967 р. відповідно.

Ю. Пундик доводить, що великим досягненням було те, що українці Венесуели здобули приятелів для української справи у високих урядових колах країни, які ще двадцять років тому не хотіли визнавати існування української нації; що проф. М. Чигринців розбудував і очолив відділ харчової хемії при каракаському університеті, з форуму якого він і інші українці-професори можуть подавати авторитетні і правильні інформації про Україну; і що голова Української Громади у Венесуелі, інж. В. Васюк, у липні 1967 р. був відзначений однією з найвищих державних заслуг, Орденом Франціска Міранди [9, с. 8].

В статті повідомляється про величний концерт у день 50-річчя смерті М. Лисенка, влаштований Українською Центральною Репрезентацією в Арген-

тині в міському театрі Буенос Айресу, «Кольон», у 1962 р. Це був єдиний такого масштабу концерт, який випередив, а правдоподібно і спонукав святкування Лисенка в Україні [9, с. 8].

Значним досягненням були результати роботи Хліборобсько-Освітнього Союзу в Бразилії, зокрема ж його довголітнього голови інж. С. Кобилянського, в ділянці пропаганди української справи сотками статей у найбільших бразилійських часописах; матеріали, що їх зачитували на різних наукових бразилійських з'їздах, на сесіях парламенту і навіть передавали їх у пастирських листах католицького примаса Бразилії, архієпископа Ріо де Жанейро; виступами українського фольклорного ансамблю, що його навіть вислали як репрезентацію естадо Парана на відкриття нової столиці Бразилії; довголітньою офіційною участю української репрезентації у Центрі Вільної Європи у Ріо де Жанейро (українець, інж. А. Мазай, є тепер заступником голови Центру), в якого врочистих щорічних маніфестаціях з участю представників бразилійського уряду, Україну і український національний прапор вшановують разом з іншими державами Європи [9, с. 8].

Автор наголошує на тому, що українські щотижневі радіопередавання через державні радіостанції в Буенос Айресі, які веде д-р Лідія Іваницька були патріотичними та відігравали значну роль у вихованні українців за кордоном [9, с. 8].

З матеріалів статті ми дізнаємося, що не легкий був шлях південно-американських українців до їхніх теперішніх досягнень, а подекуди навіть багато важчий, ніж у інших країнах.

Українська еміграція в Південній Америці мала цілий ряд проблем, які треба було розв'язувати в загальному масштабі і українськими силами.

Великою проблемою для південно-американських українців була нестача фахової інтелігенції для виконання праці в освітній сфері і культурному житті [10, с. 4].

В статті наголошується на тому, що ідея Світового Конгресу Вільних Українців була популярною в Південній Америці. Про Конгрес при кожній зустрічі розпитували і бажали на нього поїхати, але тут треба ствердити, що південно-американські українці відчують себе дещо покривдженими у порівнянні з північно-американськими українцями: «Якщо учасниками на Конгресі з правом голосу можуть бути тільки присутні на Конгресі делегати, то кількості тисячна українська еміграція в Південній Америці не зможе бути на ньому повністю заступлена, бо ж тисяча доларів на видатки делегата Конгресу це велика сума грошей для наших організацій в Аргентині чи Бразилії, коли брати до уваги, що робітник не заробляє там навіть одного долара на годину (напр. офіційно державою установлена платня для звичайного робітника в Бразилії вносить тільки коло 40 центів на годину), а в деяких країнах, наприклад Парагвай, вартість долара зростає кожного дня, тоді як заробітки не зростають. І цей факт організаторам Конгресу треба враховувати, якщо вони бажать, щоб і українські переселенці в Південній Америці були як слід на Конгресі заступлені» [10, с. 4].

Ю. Пундик робить висновки в статті та подає їх у вигляді вимог і бажань південно-американських українців до Конгресу: 1) він не сміє бути форумом боротьби за групові впливи і намагання будь-кого захопити в ньому «владу», а має бути виявом дійсної консолідації всіх українських сил; 2) якщо Секретаріат СКВУ не буде відзеркалювати принципу консолідації і зговорення, то ми такого Секретаріату не визнаємо [10, с. 4].

Дослідивши та проаналізувавши текст Ю. Пундика ми доходимо висновку, що далекі від «центрів» українські поселення залишаються без уваги українського керівництва в еміграції та необхідність створення та поширення

загально-національної організації всіх українських сил за кордоном. Координаційна діяльність цієї організації повинна була підсилити працю українців у світі і об'єднати їх на суспільно-громадському рівні. Автор сподівався на те, щоб діяльність СКВУ не привела до важкого розчарування та не відбилася на подальшій праці та житті української спільноти за кордоном [10, с. 4].

З номеру 38 ч. 41 від 14 жовтня 1967 р. ми дізнаємося про активну діяльність СКВУ у країнах Південної Америки та визначаємо їх провідних діячів. (див. табл. 2)

Табл. 2.

Провідні діячі української нації СКВУ у Південній Америці

№ п/п	Країна	Представники
1.	Бразилія	Інж. С. Кобилянський, В. Куц, П. Бак, Луценко-Василевський
2.	Буенос Айрес	Д-р Лідія Іваницька
3.	Венесуела	Проф. М. Чигринців
4.	Ріо де Жанейро	Інж. А. Мазай

В діяльності Світового Конгресу активну участь брали не тільки чоловіки, а й жінки. Про це свідчить матеріал поданий у тижневику «Новий шлях» за 18 листопада 1967 р.

Для українського жіноцтва ідея Світового Конгресу Вільних Українців – не новизна. Більш того, вона навіть йому дуже близька, бо саме українки блискуче зорганізували й перевели свій перший Світовий Конгрес ще в 1934 р. в Станиславові, в тяжких умовах польської окупації [6, с. 4].

А втім, хоч політика – не найсильніша домена жінок узагалі, то український жіночий рух був чітко з нею пов'язаний самою історичною долею українського народу, та нераз визначався в своєму розвитку політичною зрілістю, поклавши заслуги для української державно-національної ідеї. Згадати б його соборність і єдність у початковій стадії (поїздка Олени Доброграїв до Галичини та Наталії Кобринської в Східну Україну), його державно-творчу роль в 1917 р. і наступних роках, його буйний розквіт у Західній Україні між двома війнами. Не йнакше і на еміграції: жіночі організації творилися саме для допомоги українським визвольним змаганням своїми грошовими збірками, пропагандивною акцією, протестаційними вічними, демонстраційними походами [6, с. 4].

Колись наші попередниці живіше цікавилися самим проектом, його здійсненням серйозно турбувалися, як каже їхня резолюція у справі Всеукраїнського Національного Конгресу:

«Український Жіночий Конгрес:

1. Вітає ідею скликання Всеукраїнського Національного Конгресу, вважаючи його необхідним засобом національної консолідації українського народу в найтрагічнішу добу його історії.

2. Уповажнює представництво цілого українського жіноцтва взяти активну участь у Конгресі, дотримуючись напрямних, вказаних Українським Жіночим Конгресом.

3. Домагається від організаторів Всеукраїнського Національного Конгресу належного заступництва так у підготовчій праці, як і в самому Конгресі, яке відповідає значенню українського жіноцтва в суспільному житті нації» [6, с. 4].

Голова Всесвітнього Союзу Українок – Софія Русова – докоряла жінкам за надто малу участь у підготовчій конгресовій акції:

«...Хто знає українську жінку, той не зможе не здивуватися її відсутності в цій історичній масовій виступі українського народу. Досі ми не чули її натхненного слова за Конгрес, не бачимо її живої діяльності! Українська жінка завж-

ди стояла обік чоловіків у національній боротьбі. В усіх постановках, у революції, на війні, вона за всіх часів ішла сміливо вперед, підбадьорювала товаришів, підтримувала їх своєю вірою в кінцевий успіх, оживляючи всяку працю, усякий обов'язок своїм ентузіазмом... І для Всеукраїнського Конгресу, – щоб осяяти його глибокою вірою в творчі політичні сили нашого народу, потрібне палке слово й віддана праця української жінки...» [6, с. 4].

Наступну інформацію про Світовий Конгрес ми дізнаємося з матеріалів газети «Новий шлях» за 2 грудня 1967 р. «Великий успіх Світового Конгресу Вільних Українців у Нью-Йорку», які містять інформацію про інавгурацію діячів та відкриття другого СКВУ.

Автор статті звертає увагу, що кожне важливе діло українського народу розпочиналося зі звернення до Богом. З Богом розпочався і Світовий Конгрес Вільних Українців у Нью-Йорку. В неділю 12 листопада у церквах трьох український віровизнань відбулися урочисті богослужбні відправи в намірення українського народу і успіх Конгресу [2, с. 15].

В статті звернено увагу на те, що інавгурація «Конгресменів» відбувалася одразу в трьох церквах. У православному катедральному храмі св. Володимира при 82 вулиці архієпископ Української Православної Церкви Мстислав у сослуженні єпископа Олександра та численного духовенства відправив соборну Архирейську Службу Божу. Катедральний храм був заповнений вірними, а тому й делегатами з Аргентини, з Європи та інших країн [2, с. 15].

Матеріали статті звертають увагу, що на цьому урочистому Богослуженні були присутні, між іншими вірними, президент УНР Республіки в екзилі Микола Лівичий, його заступник проф. Микола Степаненко, голова виконного органу УНР Атанас Фіголь, і голова політичного представництва УНР в ЗСА Іван Крамаренко. На Богослуженні був приявним також президент ПАУК о. прелат д-р Василь Кушнір, якого привито з окремими почестями. Були ще на Богослуженні проф. д-р Роман Смаль-Стоцький – президент Наукового товариства імені Тараса Шевченка, проф. Олександр Архімович – президент Української Вільної Академії Наук, о. В. Боровський – представник Українського Євангельського Об'єднання й інші видатні діячі. Під час молебня відбувалася урочиста символічна церемонія передачі клейнодів Гетьмана Івана Мазепи – нашійної скрилички для ношення мощів – президентові УНР в екзилі п. Миколі Лівичийову [2, с. 15].

В Українській католицькій церкві св. Юра відправили урочисте соборне Богослуження в наміренні українського народу і СКВУ митрополит українців католиків українсько-візантійського обряду Амвразій Сенишин в сослуженні єпископа Стемфорду Йосифа Шмондюка та численного духовенства. Після євангелії релігійну і високопатріотичну проповідь виголосив єп. Йосиф Шмондюк. На Богослуженні були присутні виделегований єпископом Мстиславом представник Української Православної Церкви митрофорний протоєрей о. Омелян Мицик і численні делегати СКВУ з різних країн світу [2, с. 15].

У пресвітерській церкві при 42 вул. відбулася Богослужба, присвячена 50-річчю Української Національної Революції і Світовому Конгресові Українців у Вільному Світі.

В проведенні Богослуження брали участь, разом із Архієпископом Мстиславом і єпископом Олександром, о. протопр. І. Бачина, о. протопресвітер Л. Весоловський, о. протопр. І. Гундяк, о. протопр. А. Селепина, о. мітрат Мицик, о. мітрат Сікорський, о. протоєрей Б. Желехівський, о. прот. П. Фалько, на якому було до 500 вірних [2, с. 15].

З другої частини статті, яка має підзаголовок «Величаве відкриття Світового Конгресу Вільних Українців» ми дізнаємося про склад СКВУ, який відображено в таблиці № 3.

Кількісний та якісний склад СКВУ

№ п/п	Країна	Кількість делегатів
1.	Австрія	2
2.	Австралія	6
3.	Аргентина	21
4.	Бельгія	4
5.	Британія	15
6.	Бразилія	6
7.	Венесуела	4
8.	Італія	1
9.	Голляндія	1
10.	Люксембург	1
11.	Німеччина	12
12.	Парагвай	1
13.	Франція	8
14.	Чілі	1
15.	Швейцарія	1
16.	Канада	224
17.	ЗСА	695
	РАЗОМ	1003

Зі статті також стає відомими програма та порядок денний заходів 17 листопада 1967 р. автор пише що здійснилася мрія української еміграції у світі й у вільних країнах постійного поселення та завершилися нетерпеливі очікування підневільного народу в Україні: урочисто розпочав свої праці Перший Український Світовий Конгрес першою пленарною сесією. Його відкрив о. д-р Василь Кушнір – президент Комітету Українців Канади і Панамериканської Конференції, відповідальної за підготовку й переведення СКВУ аж до вибору президії Секретаріату СКВУ, що в його руки передасть долю українського вільного світу в громадському секторі [2, с. 15].

В статті наголошено, що більш 20 молодіжних і ветеранських формацій та інших організацій зайняли позиції за Президією Конгресу, на цьому священному місці, де розглядають долю українського поселення й знаходять шляхи визволення поневоленої Батьківщини [2, с. 15].

З промов видатних діячів української еміграції о. д-ра Василя Кушніра та проф. А. Добрянського ми збільшуємо свої уявлень про значення та вагомість відкриття Світового Конгресу Вільних Українців.

«Сьогодні ми починаємо нову сторінку нашої історії!» – сказав до представників української спільноти у вільному світі президент Пан-Американської Конференції, ініціатор скликання СКВУ – о. д-р Василь Кушнір із Канади. Привітавши Достойників Церков, делегатів, усіх «присутніх тут і не присутніх братів і сестер українців», він передав привіт усім урядам вільних держав, з яким ми прибули на Конгрес української волі, що є також волею світу, бо крига і вогонь довго поруч існувати не можуть. «Високий Конгресе, світлий Конгресе!» – звертався промовець: «Мрії і задуми українських поколінь сповняються сьогодні», сповняються у єдності зусиль, у рішучість добитись свого у ці бурхливі часи людства. Але «... земля наших батьків, наша Українська земля, сьогодні спрофанована Москвою, залишиться в недолі, якщо ми будемо українцями лише на папері!». О. д-р В. Кушнір закликав розбудити совість, розпалити вогонь любові, найніжніші почуття: «Україна мусить бути українською! Найніжніші почування наших душ мусять бути українськими,

наша наймолодша генерація мусить бути українською!» – звучало як палкий молитовний заклик. Коротко розповівши про консолідаційні попередні зусилля, з який повстав і ПАУК та у висліді яких скликано цей Конгрес, промовець підкреслив, що важливий наступ Москви не заломив духу українського народу і що «наша доля нерозривно поєднана з долею українського народу», звертає увагу на величезне значення національної української культури; закликає розбудовувати в усіх країнах, де є українська еміграція, всі форми організованого життя; підкреслює, що українство і християнство – цебто українська громадськість і Українська Церква – «ці поняття не розлучні одне від одного». Хто відходить від українства, цей насправді відходить від християнських чеснот і заповідей, хто відходить від християнства – той відійде і від українства. Промовець щиро вітає, а з ним оплесками і уся зала, Достойників Української Православної Церкви, Української Католицької Церкви, провідників Українських Євангельських угруповань, знову нагадуючи, що «українство і християнство – це Божий акорд» та закликаючи не лякатись підводних скель, з якими ми не раз стрічаємося і ще зустрінемося на шляху. «Сьогоднішній Конгрес говорить усім велику правду: українська людино, ти не стоїш сьогодні сама!» – з тобою поруч мільйони і мільйони людей: «Разом – ми непереможні» - це був мотив промови [8, с. 17].

Голова УККА, професор столичного Джорджтаунського університету д-р Лев Добрянський, уродженець Америки, розпочав промову мовою своїх предків: «Ми можемо тут всі бачити, що Світовий Конгрес Вільних Українців – це факт реальний!», кажучи далі, вже англійською мовою, що СКВУ для американців українського походження – це теж історична подія, бо вона – знаменує для нас відродження через вільну Україну свободи всього світу! Д-р Добрянський звернув увагу, що це саме Американський Конгрес у 1959 р. виніс закон про Поневолені Нації – перший у світі, і що ми всі пліч-о-пліч маємо працювати для остаточного завершення великої справи свободи; звернув увагу й на те, що це Америка найперша в світі дала площу своєї столиці під пам'ятник Тарасові Шевченкові. «Українська національна революція, – сказав д-р Л. Добрянський, – яка розпочалася у 1917 році, ще не закінчилась, вона триває і тепер! Наш СКВУ – це трамплін, щоб рватися далі вперед у боротьбі за свободу народів – проти російської імперії. Ми спільно тут зійшлися, щоб потім співпрацювати, бо спільно – ми переможемо» - сказав промовець, закінчуючи знову по українськи: «Щоб раз на все ясне сонце засвітило в українське віконце!» [8, с. 17].

Таким чином проаналізувавши номери газети «Новий шлях» за 1967 р. ми виділили шість номерів, в яких згадується діяльність Світового Конгресу Вільних Українців. Дослідивши матеріали зазначених номерів ми встановили тематику цих повідомлень: 1) створення, перспективи, значення і завдання Світового Конгресу; 2) засідання СКВУ у Нью Йорку; 3) міжнародна діяльність СКВУ (на прикладі країн Південної Америки); 4) роль діяльності жінок у розвитку Світового Конгресу. Усі матеріали які містяться у виданні «Новий шлях» є дуже інформативними та дають змогу якнайширше окреслити значення діяльності СКВУ на тлі консолідації українців за кордоном. Досліджені матеріали розкривають кількісний та якісний склад провідних діячів СКВУ, характеризуючи різні соціальні прошарки українського закордону. Матеріали статей доводять важливу роль Світового Конгресу як консолідатора різноманітних та різнопланових громадських, релігійних, культурних організації українців за кордоном.

Література

1. **Борщевский В.Я.** Источниковедение истории СССР 1917-1985 / В.Я. Борщевский. – К. : Вища школа, 1985. – 232 с.
2. **Великий** Успіх Світового Конгресу Вільних Українців у Нью Йорку. – Новий шлях. – 1967. – № 38. – Ч. 48. – С. 15.
3. **Городиський З.** Світовий Конгрес Українців: перспективи, значення і завдання / З. Городиський // Новий шлях. – 1967. – № 38. – Ч. 11. – С. 5.
4. **Історичне** джерелознавство / Я.С. Калакура, І.Н. Войцехівська, С. Ф. Павленко. – К. : Либідь, 2002. – 488 с.
5. **Источниковедение** истории СССР / под ред. И.Д. Ковальченко. – М. : Высшая школа, 1973. – 560 с.
6. **Книш Ірена.** Українки і Світовий Конгрес / І. Книш // Новий шлях. – 1967. – № 38. – Ч. 46. – С. 4.
7. **Плав'юк М.** Особисто причетний. – Вибр. ст., промови, інтерв'ю / М. Плав'юк // Упорядники І. Білолипецька, О. Веремійчик, В. Ляхоцький, В. Чижко. – 2002. – Т. 2. – 608 с.; іл.
8. **Промова** о. д-ра В. Кушніра і проф. А. Добрянського – Новий шлях. – 1967. – № 38. – Ч. 48. – С. 17.
9. **Пундик Ю.** Південна Америка і СКВУ / Ю. Пундик // Новий шлях. – 1967. – № 38. – Ч. 40. – С. 8.
10. **Пундик Ю.** Південна Америка і СКВУ (продовження) / Ю. Пундик // Новий шлях. – 1967. – № 38. – Ч. 41. – С. 4.
11. **Світовий** Конгрес Вільних Українців в Нью Йорку 16 – 19 листопада 1967 р. – Новий шлях. – 1967. – № 38. – Ч. 5. – С. 10.

Literatura

1. **Borshchevskyy V.Ya.** Ystochnykovedenye ystoryy SSSR 1917 – 1985 / V.Ya. Borshchevskyy. – K. : Vyshcha shkola, 1985. – 232 s.
2. **Velykyy** Uspikh Svitovoho Konhresu Vil'nykh Ukrayintsiv u Nyu Yorku. – Novyy shlyakh. – 1967. – № 38. – Ch. 48. – S. 15.
3. **Horodys'kyy Z.** Svitovyy Konhres Ukrayintsiv: perspektyvy, znachennya i zavdannya / Z. Horodys'kyy // Novyy shlyakh. – 1967. – № 38. – Ch. 11. – S. 5.
4. **Istorychne** dzhereloznavstvo / Ya.S. Kalakura, I.N. Voytsekhivs'ka, S.F. Pavlenko. – K. : Lybid', 2002. – 488 s.
5. **Ystochnykovedenye** ystoryy SSSR / pod red. Y.D. Koval'chenko. – M. : Vysshaya shkola, 1973. – 560 s.
6. **Knysh Irena.** Ukrayinky i Svitovyy Konhres / I. Knysh // Novyy shlyakh. – 1967. – № 38. – Ch. 46. – S. 4.
7. **Plav'yuk M.** Osobysto prychetnyy. – Vybr. st., promovy, interv"yu / Uporядnyky I. Bilolypets'ka, O. Veremiychuk, V. Lyakhots'kyy, V. Chyshko. – 2002. – Т. 2. – 608 s.; il.
8. **Promova** o. d-ra V. Kushnira i prof. L. Dobryans'koho – Novyy shlyakh. – 1967. – № 38. – Ch. 48. – S. 17.
9. **Pundyk Yu.** Pivdenna Ameryka i SKVU / Yu. Pundyk // Novyy shlyakh. – 1967. – № 38. – Ch. 40. – S. 8.
10. **Pundyk Yu.** Pivdenna Ameryka i SKVU (prodovzhennya) / Yu. Pundyk // Novyy shlyakh. – 1967. – № 38. – Ch. 41. – S. 4.
11. **Svitovyy** Konhres Vil'nykh Ukrayintsiv v Nyu Yorku 16 – 19 lystopada 1967 r. – Novyy shlyakh. – 1967. – № 38. – Ch. 5. – S. 10.

Алейникова Д.А. Отражение деятельности Мирового Конгресса Свободных Украинцев в газете «Новый путь» за 1967 год

В газете проанализированы материалы газеты «Новый путь» за 1967 г., как один из источников истории деятельности Мирового Конгресса Свободных Украинцев. Исследовано шесть статей данного издания, которые содержат материалы относительно создания и деятельности МКСУ.

Определено информационную наполненность материалов издания Новый путь относительно деятельности Мирового Конгресса. Подробно характеризуется сущность создания и перспективы и значение деятельности МКСУ. Рассмотрено специфику созыва Мирового Конгресса Свободных Украинцев в 1967 г. проиллюстрировано

процесс инаугурации делегатов Мирового Конгресса. В статье опубликовано информацию о сотрудничестве МКСУ и Пан-Американской Украинской Конференцией и Комитетом Украинцев Канады. В статье освещена культурно-религиозная деятельность МКСУ. Исследовано и проанализировано международную деятельность на примере взаимоотношений на примере Президии МКСУ и представителями стран Южной Америки. В статье подано важность участия украинских женщин в деятельности Мирового Конгресса и про необходимость создания отдельного подконтрольного МКСУ Украинского Женского Конгресса.

Ключевые слова: Мировой Конгресс Свободных Украинцев (МКСУ), Новый путь, Конгресс Украинцев Канады (КУК), Пан-Американская Украинская Конференция (ПАУК).

Aleynikov D.A. The Reflection of the activities of the world Congress of Free Ukrainians in the newspaper «New path» for 1967

The article analyzes the materials of the newspaper «New path» for 1967, as one of the sources on the history of activity of the world Congress of Free Ukrainians. Studied six articles of this edition, containing materials relating to the establishment and activities of the WCFU.

Defined information richness of materials edition New path on the activities of the WCFU. Detail characterized the essence of creation and prospects and the value of activities to the SQUAW. The specific features of the convening of the World Congress of Free Ukrainians in 1967 illustrates the process of the inauguration of delegates of the world Congress. The article presents information about the cooperation of the WCFU with the pan-American Ukrainian conference and the Committee of Ukrainian Canadians. The article highlights the cultural and religious activities of the WCFU. Investigated and illustrated the international activities of the Congress on the example of the relationship of the Presidium of the WCFU with representatives of the countries of South America. The article presents the importance of the participation of Ukrainian women in the activities of the world Congress on the necessity of creating a separate controlled WCFU Ukrainian Women's Congress.

Key words: world Congress of Free Ukrainians (WCFU), a New path, the Ukrainian canadian Congress (UCC), the pan-American Ukrainian Conference (PAUC).